

Datum: 2019-10-09
Handläggare: John Eriksson
Direktr:
Diariernr: 2019.429 SBN

Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till ny brukningstaxa för VA 2020

Ärendebeskrivning

VA-taxan följer Lagen om allmänna vattentjänster. Enligt lagens krav ingår avgifter för de tre nyttigheterna dricksvatten, spillvatten och dagvatten i VA-taxan. Avgifter får bestämmas som anläggningsavgifter och brukningsavgifter. Anläggningsavgift är en engångsavgift som ska täcka kostnaden för att ordna en allmän VA-anläggning och brukningsavgift är en periodisk avgift som ska täcka drift- och underhållskostnader och andra kostnader som inte täcks av anläggningsavgiften.

VA-verksamheten finansieras helt via VA-taxan och taxan sätts normalt en gång per år. En höjning av taxan kommer att behövas under de kommande åren för att se till att verksamheten kan fortsätta leverera god livsmiljö för Alingsås medborgare.

Verksamheten har under 2019 lidit av tidigare års avsaknad av framförhållning vilket inneburit att verksamheten startat en mängd åtgärder för att säkerställa verksamhetens och Alingsås flerårsstrategi.

Verksamheten står inför stora utmaningar, framförallt på avloppssidan, som genererar högre driftkostnader och kräver stora investeringar i anläggningsbeståndet för att säkerställa servicen för Alingsås medborgare och också ta höjd för kommande befolkningstillväxt.

Nolhaga Avloppsreningsverk kräver omfattande drift- och underhållsinsatser vilket innebär att personalkostnader, reparationskostnader och driftkostnaderna ökar markant 2020.

Den icke fullt ut fungerande rötningsprocessen på Nolhaga Avloppsreningsverk utgör i ekonomiska termer en icke budgeterad årlig kostnadspost på ca 3 000 tkr. Till detta kommer ökade utsläpp av metangas och en obefintlig produktion av biogas. Situationen innebär också att borttransporterna av orötat slam ökar markant vilket i sin tur leder till ökade kostnader.

Ekonomiskt innebär den ovan beskrivna situationen att VA-verksamheten går betydligt sämre än budgeterat under 2019. Vid årets slut beräknas VA-kollektivet ha en skuld till skattekollektivet på ca 2 500 tkr.

Historik

Under de senaste 10 åren har endast ett fåtal höjningar av VA-taxan skett. Den senaste höjningen gjordes 2019 (9 %), vilket skedde i samband med att "reoveringskulden" på Nolhaga Avloppsreningsverk uppdagades.

Mellan åren 2006 och 2018, med undantag för 2009, har taxan varit oförändrad.

En större genomlysning av VA-taxan gjordes 2009, för att leva upp till Lagen om allmänna vattentjänsters lagstadgade krav på taxan. Denna resulterade i en höjning av VA-taxan med 4,4 %.

Taxehöjningar på VA sammanfattningsvis:

2006-2008: 0%
2009: 4,4%
2010-2018: 0%
2019: 9%

Under ovanstående tidsperiod har det inte funnits någon skuld till *skattekollektivet*. Det fanns heller ingen skuld till *taxekollektivet* i ordets nuvarande bemärkelse förrän från och med 2016-01-01 (då kommunen började särredovisa VA-verksamheten).

Från och med 2016 ska VA därmed göra ett nollresultat (självfinansierad verksamhet). Alla avvikelser i utfallet, uppåt eller neråt, regleras mot skulden till abonnenterna så att ett nollresultat uppvisas.

Vid 2016 års utgång gjorde verksamheten ett "positivt resultat", vilket reglerades mot skulden till abonnenterna (som därmed ökade vid 2016 års utgång). I årsbokslutet 2017 blev resultatet marginellt negativt vilket även det reglerades mot skulden till abonnenterna.

Därefter har VA gjort negativa resultat, och i år kommer skulden till abonnenterna förbrukas i sin helhet. Detta innebär att resultatet kommer att belasta kommunens resultat med resterande underskott.

Samhällsbyggnadskontorets förslag

Samhällsbyggnadskontoret föreslår att VA-taxans bruksavgifter höjs med 30 % från och med den 1 januari 2020. Genom höjningen ökar skulden till abonnenterna och ett ekonomiskt utrymme skapas för nyinvesteringarna i Nolhaga Avloppsreningsverk.

Den föreslagna höjningen på 30 % innebär en kostnadsökning med 151 kr per månad för normalkunden, dvs villakund typ A.

Vid samhällsbyggnadsnämndens återremittering av ärendet 2019-09-16, § 152, uppdrog nämnden till samhällsbyggnadskontoret att utreda och presentera förslag till en etappvis höjning av VA-taxan.

Samhällsbyggnadskontoret har översiktligt utrett fyra alternativ.

- I alternativ 1 och 2 höjs taxan med 28,6% år 2020. I båda dessa alternativ återbetalas förlusten från 2019 i sin helhet år 2020 samt bygger upp en skuld till abonnenterna på 2.000 tkr år 2020. Skillnaden mellan dessa alternativ är att alternativ 1 har en ojämn taxehöjning men jämn skuld medan alternativ 2 har en jämn taxehöjning men en mera ojämn skuld
- I alternativ 3 återbetalas förlusten från 2019 på två års tid och bygger upp en skuld till abonnenterna på 1.000 tkr. Detta innebär att vi behöver höja taxan med 25,2%.
- I alternativ 4 återbetalas förlusten från 2019 på två års tid och SBN avstår då från att bygga upp någon skuld till abonnenterna år 2020. I detta alternativ behöver taxan höjas med 23,5%.

Vid en jämförelse mellan de fyra alternativen ska beaktas att risken för att skattekollektivet ska gå in och täcka upp eventuella förluster ökar ju lägre skulden till abonnenterna är.

Ekonomisk bedömning

Den ekonomiska bedömningen finns i ärendebeskrivningen.

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningens förslag på en 30 % ökning av brukningstaxan för VA från den 1 januari 2020.
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa en 30 % ökning av brukningstaxan för VA från den 1 januari 2020.

Beslutet ska skickas till

KS/KF

Anna Liedholm
Förvaltningschef

John Eriksson
Avdelningschef Kretslopp